

Instanța de fond: Judecătoria Centru, mun. Chișinău
Judecătorul: N. Mazur
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: Iu. Cimpoi, V. Cotorobai, M. Anton

DECIZIE

25 aprilie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Iulia Sîrcu,
Galina Stratulat, Iuliana Oprea,
Dumitru Mardari, Dumitru Visternicean,

examinând recursul declarat de către Rusu Olesea,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Rusu Olesea împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, intervenienți accesorii Procuratura Generală a Republicii Moldova și Inspectoratul General al Poliției cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea achitării indemnizației pentru îngrijirea copilului, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 octombrie 2017, prin care a fost admis apelul, casată hotărârea Judecătoria Centru mun. Chișinău din 04 iulie 2016, și pronunțată o nouă hotărâre, prin care acțiunea înaintată a fost respinsă,

C O N S T A T Ă :

La 04 noiembrie 2014 Rusu Olesea a despus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale (în continuare CNAS), intervenienți accesorii Procuratura Generală a Republicii Moldova și Inspectoratul General al Poliției (în continuare IGP) cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea achitării indemnizației pentru îngrijirea copilului, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat, că în perioada 12 iulie 2002-29 iulie 2013, a activat în cadrul Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne timp de 11 ani și 17 zile. În baza demersului Procuraturii Generale nr. 33-2D/13

din 09 iulie 2013, a fost transferată în serviciu în cadrul Procuraturii, iar la 05 august 2013 a fost numită în funcție de procuror în Procuratura raionului Nisporeni, în baza ordinului 1031-p din 31 iulie 2013.

Prin Hotărârea Consiliului Superior al Procuraturii nr.12-71/14 din 15 mai 2014 a fost suspendată din funcție în legătură cu acordarea concediului parțial plătit pentru îngrijirea copilului, născut la xxxxx xxxxxx.

A menționat reclamanta că în temeiul art. 124 alin. (2) Codul muncii, art.18 alin.(1) al Legii privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale și art. 41 lit. d) al Legii privind sistemul public de asigurări sociale, a depus cereri în adresa Procuraturii Generale și CNAS, prin care a solicitat calcularea și achitarea indemnizației pentru creșterea și îngrijirea copilului minor Xxxxx xxxx pe o perioadă de 3 ani în mărime de 30% din salariu mediu premergător până la naștere.

Procuratura Generală al Republicii Moldova prin răspunsul nr.33-11p/14-308 din 25 septembrie 2014, a comunicat că calcularea și achitarea indemnizației pentru creșterea și îngrijirea copilului pe o perioadă de 3 ani, ține de competența CNAS.

La 10 octombrie 2014 CNAS prin răspunsul nr.R-1761/14 a informat-o că nu poate beneficia de indemnizația solicitată ca fiind persoană asigurată, întrucât nu are cel puțin 9 luni de cotizare necesare, deoarece perioada de activitate în cadrul Poliției nu se consideră perioadă contributivă.

Reclamanta a considerat răspunsul CNAS nr.R-1761/14 din 10 octombrie 2014 nefondat și ilegal, or, aceasta a activat în câmpul muncii neîntrerupt 11 ani și 17 zile în cadrul Poliției și 7 luni în cadrul Procuraturii Generale.

A mai menționat, că potrivit art.2 al Legii privind sistemul public de asigurări sociale, dreptul la asigurări sociale este garantat de stat și se exercită, în condițiile legii, prin sistemul public de asigurări sociale, iar în conformitate cu art.20 alin.(1) al aceleiași Legi, calculul și plata contribuției de asigurări sociale datorate de asigurații angajați cu contract individual de muncă și de angajatorul acestora, se fac lunar de către angajator.

Astfel, IGP, în calitate de angajator, nu efectuează plăți cu titlu de contribuții în bugetul asigurării sociale de stat, iar potrivit art.29 al Legii privind sistemul public de asigurări sociale nedepunerea contribuției de asigurări sociale de către angajator, nu afectează plata drepturilor cuvenite asiguraților.

Deși, a activat în Procuratură doar 7 luni, CNAS urma să țină cont și de activitatea acesteia din cadrul Poliției, deoarece potrivit art.4 alin.(2) al Legii nr.489-XIV din 08 iulie 1999, în sistemul public de asigurări sociale sunt asigurați obligatoriu prin efectul Legii persoana numită la nivelul autorității executive, iar prin deciziile Curții Supreme de Justiție, pronunțate pe cazuri similare, s-a constatat că angajații Poliției sunt asigurați prin efectul Legii în sistemul public de asigurări sociale.

Rusu Olesea solicită, recunoașterea ilegalității răspunsului CNAS din 10 octombrie 2014 nr. R-1761/14 și a refuzului Procuraturii Generale de a da răspuns, obligarea CNAS și Procuraturii Generale la plata indemnizației pentru creșterea copilului lunar a câte 30% din salariu mediu de 5 509,95 lei, pe parcursul a 3 ani de la nașterea copilului de la xxxxx xxxxxx până la 11 aprilie 2017, compensare cheltuielilor de judecată în mărime de 3 000 lei, cu repararea prejudiciului moral în mărime de 10 000 lei. (f.d.4-7 vol.I)

Prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 30 iulie 2015, cererea de chemare în judecată a fost respinsă.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 30 august 2015, Rusu Olesea a contestat-o cu apel solicitând, casarea hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 30 iulie 2015, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă integral.

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 06 aprilie 2016 a admis apelul declarat de Rusu Olesea, a casat hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 30 iulie 2015 și a remis cauza la rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată.

La 27 iunie 2016 Rusu Olesea a depus cerere de concretizare a pretențiilor solicitând, recunoașterea ilegalității răspunsului CNAS din 10 octombrie 2014 nr. R-1761/14, obligarea CNAS la plata indemnizației lunare pentru creșterea copilului minor a câte 30% din salariu mediu de 5 509,95 lei, pe parcursul a 3 ani de la nașterea copilului de la xxxxx xxxxxx până la 11 aprilie 2017, compensare cheltuielilor de judecată în mărime de 3 000 lei și repararea prejudiciului moral în mărime de 10 000 lei. (f.d.157 vol.I)

Rejudecând cauza, Judecătoria Centru, mun. Chișinău prin hotărârea din 04 iulie 2016 a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Rusu Olesea, fiind recunoscut ilegal răspunsul CNAS nr. R-1761/14 din 10 octombrie 2014, și a încasat de la CNAS în beneficiul Olesei Rusu îndemnizația lunară pentru creșterea copilului minor a câte 30% din salariul mediu de 5 509,95 lei pe parcursul a 3 ani de la nașterea copilului, începând cu 22 martie 2014 până la 22 aprilie 2017, cheltuielile pentru asistență juridică în sumă de 2 500 lei și a sumei de 500 lei cu titlu de prejudiciu moral. În rest, acțiunea fiind respinsă ca neîntemeiată.

La 12 iulie 2016 CNAS a depus apel nemotivat, iar la 08 noiembrie 2016 a depus apel suplimentar împotriva hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 04 iulie 2016 solicitând, admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii depusă de Rusu Olesea.

Prin decizia din 26 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de către CNAS, casată hotărârea judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 04 iulie 2016 și pronunțată o nouă hotărâre, prin care cererea de chemare în judecată a fost respinsă integral.

Invocând dezacordul cu decizia adoptată, la 17 ianuarie 2018 Rusu Olesea a declarat recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 octombrie 2016 cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie menținută hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 04 iulie 2016.

Pledând pentru admiterea recursului în sensul declarat, recurenta a reiterat argumentele de fapt și de drept invocate în cererea de chemare în judecată și pe parcursul examinării cauzei.

Recurenta a invocat că instanța de apel eronat a aplicat normele de drept material, astfel, fiind încălcate prevederile art. 432 CPC.

Rusu Olesea a susținut, că prima instanță a adoptat o hotărâre întemeiată, iar concluzia instanței de apel o consideră nejustificată.

Totodată, Rusu Olesea și-a întemeiat cererea de recurs în baza art. art.6 alin. (2), al Legii privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, art. 1, 10 alin. (4) și art. 41 lit.d) ale Legii privind sistemul public de asigurări sociale, art.13 al Legii privind bugetul asigurărilor sociale de stat pe anul 2013, art.7 al Legii privind bugetul asigurărilor sociale de stat pe anul 2014, art. 14 și 16 ale Legii contenciosului administrativ, art.14 și.47 din Constituția Republicii Moldova, precum și art. 6 CEDO.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei instanței de apel din 26 octombrie 2017, a fost expediată în adresa participanților la proces la 04 decembrie 2017 prin scrisoarea cu nr. de ieșire 17183104. (f.d. 248 vol.I)

În lipsa informației privind recepționarea deciziei, cererea de recurs depusă la 17 ianuarie 2018 se consideră a fi depusă în termen. (f.d. 1-5 vol.II)

Prin referințele din 26 februarie 2018 și respectiv din 07 martie 2018, CNAS și IGP au solicitat declararea recursului depus de către Rusu Olesea ca fiind inadmisibil. (f.d. 11-13, 15-18 vol.II)

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 28 martie 2018, recursul declarat de către Rusu Olesea, a fost considerat admisibil. (f.d. 20 vol.II)

În conformitate cu art. 441 CPC, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) CPC, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate în recurs și a referințelor depuse de CNAS și IGP, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Rusu Olesea este întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 octombrie 2017 și menținerea hotărârii Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 04 iulie 2016 din următoarele motive.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

După cum denotă actele cauzei, înaintând acțiunea în judecată împotriva CNAS, intervenienți accesorii Procuratura Generală a RM și Inspectoratul General al Poliției, Rusu Olesea a solicitat prin cererea de chemare în judecată recunoașterea ilegalității răspunsului CNAS din 10 octombrie 2014 nr. R-1761/14 și refuzului a Procuraturii Generale de a da răspuns, obligarea la plata indemnizației lunare pentru creșterea copilului minor a câte 30% din salariu mediu de 5 509,95 lei, pe parcursul a 3 ani de la nașterea copilului de la xxxxx xxxxxx până la 11 aprilie 2017, compensare cheltuielilor de judecată în mărime de 3 000 lei și repararea prejudiciului moral în mărime de 10 000 lei. (f.d.4-7 vol.I)

La 27 iunie 2016 Rusu Olesea a depus cerere de concretizare a pretențiilor solicitând, recunoașterea ilegalității răspunsului CNAS din 10 octombrie 2014 nr. R-1761/14, obligarea CNAS la plata indemnizației lunare pentru creșterea copilului minor a câte 30% din salariu mediu de 5 509,95 lei, pe parcursul a 3 ani de la nașterea copilului de la xxxxx xxxxxx până la 11 aprilie 2017, compensare cheltuielilor de judecată în mărime de 3 000 lei și repararea prejudiciului moral în mărime de 10 000 lei. (f.d.157 vol.I)

Fiind investită cu examinarea cauzei, prima instanță a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Rusu Olesea, și a recunoscut ilegal răspunsul CNAS nr. R-1761/14 din 10 octombrie 2014, fiind încasat de la CNAS în beneficiul Rusu Olesei indemnizația lunară pentru creșterea copilului, a câte 30% din salariul mediu de 5509,95 lei, pe parcursul a 3 ani de la nașterea copilului, începând cu 22 martie 2014 până la 22 aprilie 2017, cheltuielile pentru asistență juridică în sumă de 2500 lei și 500 lei cu titlu de prejudiciu moral. În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată. (f.d.173-179 vol.I)

În susținerea soluției adoptate, prima instanță a reținut că, Rusu Olesea a fost transferată din funcția ocupată în cadrul Organelor Afacerilor Interne în funcția procuror în Procuratura raionului Nisporeni păstrând stagiul neîntrerupt - mai mult de 12 ani, în rezultat urmează să beneficieze în mod obligatoriu de indemnizația lunară pentru îngrijirea copilului minor până la vârsta de 3 ani în mărime de 30% din salariu

mediu achitată de către CNAS, deoarece la momentul riscului asigurat Rusu Olesea nu era angajată Ministerului Afacerilor Interne.

Astfel, instanța inferioară a conchis că CNAS este obligat de a calcula și achita Olesei Rusu indemnizația lunară pentru creșterea/îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, deoarece IGP, în calitate de angajator, nu efectuează plăți titlu de contribuții în bugetul asigurării sociale de stat conform art. 29 al Legii privind sistemul public de asigurări sociale nr.489-XIV din 08 iulie 1999.

Judecând apelul declarat de către CNAS instanța de apel a dispus admiterea apelului, casarea hotărârii Judecătoria Centru, mun. Chișinău din 04 iulie 2016 și emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată. (f.d.241-247 vol.I)

În susținerea soluției date instanța de apel, a reținut dispozițiile art. 1 și 41 lit. d) al Legii privind sistemul public de asigurări sociale, art.6 alin. (2), 18 alin. (1), (2) și alin. (6), și 9 al Legii privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, art. 25 alin. (3) al Legii contenciosului administrativ, art.1398 alin. (1) și 1422 alin. (1) și (2) Cod civil, art. 96 alin.(1) CPC, și anume, că prima instanță a dat o apreciere eronată și nefondată probelor anexate la materialele cauzei.

Instanța de recurs, analizând materialele dosarului în coraport cu normele juridice ce guvernează raportul juridic litigios ajunge la concluzia că Curtea de Apel Chișinău neîntemeiat a dispus respingerea acțiunii Olesei Rusu împotriva CNAS, intervenienți accesorii Procuratura Generală și Inspectoratul General al Poliției, ca fiind neîntemeiată.

În susținerea opiniei enunțate, se vor reține prevederile art. 1 alin. (2) al Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000 care prevede că orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său recunoscut de lege, de către o autoritate publică printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ pentru a obține anularea actului, recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei ce i-a fost pricinuită.

Conform art.14 din Legea contenciosului administrativ, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ va solicita, printr-o cerere prealabilă, autorității publice emitente, în termen de 30 de zile de la data comunicării actului, revocarea, în tot sau în parte, a acestuia, în cazul în care legea nu dispune altfel.

În conformitate cu art. 16 alin. (1) din legea menționată, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ și nu este mulțumită de răspunsul primit la cererea prealabilă sau nu a primit nici un răspuns în termenul prevăzut de lege, este în drept să sesizeze instanța de contencios

administrativ competentă pentru anularea, în tot sau în parte a actului respectiv și repararea pagubei cauzate, iar conform alin. (2) al aceluiași articol, acțiunea poate fi înaintată nemijlocit instanței de contencios administrativ în cazurile expres prevăzute de lege și în cazurile în care persoana se consideră vătămată într-un drept al său prin nesoluționarea în termen legal ori prin respingerea cererii prealabile privind recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei cauzate.

Potrivit art. 26 alin.(1) al Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, actul administrativ contestat poate fi anulat, în tot sau în parte, în cazul în care: a) este ilegal în fond ca fiind emis contrar prevederilor legii; b) este ilegal ca fiind emis cu încălcarea competenței; c) este ilegal ca fiind emis cu încălcarea procedurii stabilite.

În temeiul art. 1 din Legea privind sistemul public de asigurări sociale nr. 489-XIV din 08 iulie 1999, indemnizație pentru creșterea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani reprezintă formă de sprijin bănesc ce se stabilește și se acordă prin sistemul public de asigurări sociale persoanei asigurate pentru creșterea copilului.

Conform art. 5 alin. (1) lit. f) din Legea nr. 289-XV din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitatea temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, asiguratul din sistemul public de asigurări sociale are dreptul la indemnizație pentru creșterea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani.

Potrivit art. 18 alin. (1) al Legii nr. 289 din 22 aprilie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, asiguratele, asiguratorul care se află în concediu pentru îngrijirea copilului are dreptul la indemnizație lunară pentru creșterea copilului de la data nașterii și până la vârsta lui de 3 ani.

Reieșind din dispozițiile art. 123 din Codul muncii, concediul medical plătit se acordă tuturor salariaților și ucenicilor în baza certificatului medical eliberat potrivit legislației în vigoare. Modul de stabilire, calculare și achitare a indemnizațiilor din bugetul asigurărilor sociale de stat în legătură cu concediul medical este prevăzut de legislația în vigoare.

La caz, sunt incidente și dispozițiile art. 124 alin. (1) și (2) din Codul muncii, prevede că, femeilor salariate și ucenicilor, precum și soțiilor aflate la întreținerea salariaților, li se acordă un concediu de maternitate ce include concediul prenatal cu o durată de 70 de zile calendaristice (în cazul sarcinilor cu 3 și mai mulți feți – 112 zile calendaristice) și concediul postnatal cu o durată de 56 de zile calendaristice (în cazul nașterilor complicate sau nașterii a doi sau mai mulți copii – 70 de zile calendaristice), plătindu-li-se pentru această perioadă indemnizații în modul prevăzut la art. 123 alin. (2). În baza unei cereri scrise, persoanelor indicate la alin.(1), după expirarea concediului de maternitate, li se acordă un concediu parțial plătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, cu achitarea indemnizației din bugetul asigurărilor

sociale de stat.

Astfel, din actele cauzei rezultă că Rusu Olesea în perioada 12 iulie 2002-29 iulie 2013, a activat în cadrul IGP al MAI, ce se atestă prin xerocopia carnetului de muncă seria AB 0072869. (f.d.17 verso-ul vol.I)

Prin ordinul IGP nr.292 ef din 26 iulie2013 a fost eliberată din serviciu în legătură cu transferul în altă autoritate publică. (f.d.66 vol.I)

Prin ordinul Procuraturii Generale nr. 1031-p din 31 iulie 2013 a fost numită în funcție de procuror în Procuratura raionului Nisporeni. (f.d.17 verso-ul vol.I)

La xxxxx xxxxxx din căsătorie s-a născut fiica Xxxxx xxxx, fapt confirmat prin certificatul de naștere cu nr. NA-VI 1951172, eliberat de OSC sect. Centru mun. Chișinău. (f.d.10 vol.I)

Prin Hotărârea Consiliului Superior al Procuraturii nr.12-71/14 din 15 mai 2014 a fost suspendată din funcție în legătură cu acordarea concediului parțial plătit pentru îngrijirea copilului, născut la xxxxx xxxxxx. (f.d.11 vol.I)

La fel, s-a stabilit că Rusu Olesea în temeiul art. 124 alin. (2) Codul muncii, art.18 alin.(1) al Legii privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, art. 41 lit. d) al Legii privind sistemul public de asigurări sociale, a depus cereri în adresa Procuraturii Generale și CNAS, prin care a solicitat calcularea și achitarea indemnizației pentru creșterea și îngrijirea copilului minor Xxxxx xxxx pe o perioadă de 3 ani în mărime de 30% din salariu mediu premergător până la naștere. (f.d.13, 15 vol.I)

Însă, prin răspunsul nr. 33-11p/14-308 din 25 septembrie 2014, Procuratura Generală a menționat că, calcularea și achitarea indemnizației pentru creșterea și îngrijirea copilului pe o perioadă de 3 ani, ține de competența CNAS. (f.d.14 vol.I), iar, prin răspunsul CNAS nr.R-1761/14 din 10 octombrie 2014 a refuzat în calcularea și achitarea indemnizației pentru creșterea și îngrijirea copilului minor Xxxxx xxxx pe o perioadă de 3 ani în mărime de 30% din salariu mediu premergător până la naștere, considerând că Rusu Olesea nu poate beneficia de indemnizația solicitată ca fiind persoană asigurată, întrucât nu are cel puțin 9 luni de cotizare necesare, deoarece perioada de activitate în cadrul Poliției nu se consideră perioadă contributivă. (f.d.16 vol.I)

Așa fiind, față de considerentele expuse și în raport cu dispozițiile menționate, se reține drept corectă mențiunea primei instanțe cu privire la dreptul Olesei Rusu de a beneficia de plata indemnizației pentru creșterea copilului până la vârsta de 3 ani.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că prima instanță întemeiat a concluzionat despre ilegalitatea refuzului CNAS de a calcula și achita Olesei Rusu indemnizația lunară pentru creșterea/îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, aceasta deoarece IGP, în calitate de angajator, nu efectuează plăți cu titlu de contribuții în bugetul asigurării sociale de

stat conform art. 29 al Legii privind sistemul public de asigurări sociale nr.489-XIV din 08 iulie 1999.

La acest segment se reține că, IGP, nu efectuează plăți cu titlu de contribuții în bugetul asigurării sociale de stat, deoarece în sistemul public de asigurări sociale persoanele numite la nivelul autorității executive sunt asigurați obligatoriu prin efectul legii.

Astfel, Colegiul remarcă că statutul Olesei Rusu de angajat al MAI în perioada 12 iulie 2002-29 iulie 2013, îi acordă calitatea de persoana asigurată de la bugetul de stat și acesta nu poate constitui un temei de discriminare în raport cu persoanele asigurate de la bugetul asigurărilor de stat, or, statutul special nu poate leza dreptul la indemnizație pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, în calitate de persoana asigurată

Subsecvent, Colegiul conchide nefondată și concluzia instanței de apel, precum că la data survenirii riscului asigurat, respectiv nașterii copilului, Rusu Olesea dispunea de un stagiul de cotizare în calitate de asigurat în sistemului asigurărilor de stat de 7 luni și 16 zile și nu întrunea condiția stabilită de Lege pentru a beneficia de indemnizația de creștere a copilului până la vârsta de 3 ani.

Or, reeșind din faptul că Rusu Olesea a fost transferată din funcția ocupată în cadrul Organelor Afacerilor Interne în funcția procuror în Procuratura raionului Nisporeni păstrând stagiul neîntrerupt, recurenta urmează să beneficieze în mod obligatoriu de indemnizația lunară pentru îngrijirea copilului minor până la vârsta de 3 ani în mărime de 30% din salariu mediu achitată de către CNAS, deoarece la momentul riscului asigurat Rusu Olesea nu era angajata Ministerului Afacerilor Interne.

Este lipsit de temei argumentul invocat de Curtea de Apel Chișinău, în susținerea poziției sale faptul că prin decizia din 01 iulie 2017, privind stabilirea indemnizației lunare pentru creșterea copilului până la 1,5 ani Olesei Rusu i-a fost stabilită plata indemnizație, decizie care la moment nu este anulată.

Existența acestei decizii, nu o lipsește pe reclamanta-recurenta de dreptul de a se adresa în instanța de judecată, sau de a respinge acțiunea. Problemele ce rezultă din aplicarea deciziei și hotărârii instanței de judecată, urmează a fi rezolvate în cadrul procedurii de executare. Or, odată cu executarea hotărârii instanței de judecată, decizia din 01 iunie 2017, ca act administrativ devine consumat.

Prin urmare, instanța de recurs stabilește drept legală și admiterea parțială a pretențiilor Olesei Rusu cu privire la repararea prejudiciului moral în mărime de 500 lei pe motiv, că ultima a fost lipsită de surse pentru întreținerea ei și a copilului minor.

De altfel, prima instanță prin prisma art. 96 CPC, care statuează că instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost

reale, necesare și rezonabile, justificat a dispus încasarea din contul CNAS în beneficiul Olesei Rusu a sumei de 2 500 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică.

Analizând argumentele recursului coroborate circumstanțelor de drept, pe care este întemeiată hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 04 iulie 2016 instanța de recurs consideră că s-a ajuns la o concluzie corectă și argumentată cu privire la admiterea parțială a acțiunii.

În circumstanțele de fapt și de drept menționate și având în vedere faptul că, instanța de apel a interpretat eronat normele de drept material, apreciind greșit circumstanțele de fapt, iar hotărârea primei instanțe este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea normelor de drept material și procedural, cu verificarea și aprecierea probelor administrate în conformitate cu art. 130 Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea deciziei contestate și menținerea în vigoare a hotărârii primei instanțe.

În baza celor expuse, în conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f), art.445 alin.(3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Se admite recursul declarat de către Rusu Olesea.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 26 octombrie 2017 și se menține hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 04 iulie 2016, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Rusu Olesea împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, intervenienți accesorii Procuratura Generală a Republicii Moldova și Inspectoratul General al Poliției cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea achitării indemnizației pentru îngrijirea copilului, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Iulia Sîrcu

judecători

Galina Stratulat

Iuliana Oprea

Dumitru Mardari

Dumitru Visternicean

dosarul nr. 3ra – 284/18

Instanța de fond: Judecătoria Centru, mun. Chișinău

Judecătorul: N. Mazur

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău

Judecători: Iu. Cimpoi, V. Cotorobai, M. Anton

ÎN C H E I E R E

25 aprilie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Iulia Sîrcu,
Galina Stratulat, Iuliana Oprea,
Dumitru Mardari, Dumitru Visternicean,

examinând cererea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate depusă de către Rusu Olesea,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Rusu Olesea împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, intervenienți accesorii Procuratura Generală a Republicii Moldova și Inspectoratul General al Poliției cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea achitării indemnizației pentru îngrijirea copilului, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

C O N S T A T Ă :

La 04 noiembrie 2014 Rusu Olesea a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale (în continuare CNAS), intervenienți accesorii Procuratura Generală a Republicii Moldova și Inspectoratul General al Poliției cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea achitării indemnizației pentru îngrijirea copilului, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat, că în perioada 12 iulie 2002-29 iulie 2013, a activat în cadrul Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne timp de 11 ani și 17 zile. În baza demersului Procuraturii Generale nr. 33-2D/13 din 09 iulie 2013, a fost transferată în serviciu în cadrul Procuraturii, iar la 05 august 2013 a fost numită în funcție de procuror în Procuratura raionului Nisporeni, în baza ordinului 1031-p din 31 iulie 2013.

Prin Hotărârea Consiliului Superior al Procuraturii nr.12-71/14 din 15 mai 2014 a fost suspendată din funcție în legătură cu acordarea concediului parțial plătit pentru îngrijirea copilului, născut la xxxxx xxxxxx.

A menționat reclamanta că în temeiul art. 124 alin. (2) Codul muncii, art.18 alin.(1) al Legii privind îndemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte

prestații de asigurări sociale, art. 41 lit. d) al Legii privind sistemul public de asigurări sociale, a depus cereri în adresa Procuraturii Generale și CNAS, prin care a solicitat calcularea și achitarea indemnizației pentru creșterea și îngrijirea copilului minor Xxxxx xxxx pe o perioadă de 3 ani în mărime de 30% din salariu mediu premergător până la naștere.

Procuratura Generală al Republicii Moldova prin răspunsul nr.33-11p/14-308 din 25 septembrie 2014, a comunicat că calcularea și achitarea indemnizației pentru creșterea și îngrijirea copilului pe o perioadă de 3 ani, ține de competența CNAS.

Rusu Olesea a susținut, că CNAS prin răspunsul nr.R-1761/14 din 10 octombrie 2014 a informat-o că nu poate beneficia de indemnizația solicitată ca fiind persoană asigurată, întrucât nu are cel puțin 9 luni de cotizare necesare, deoarece perioada de activitate în cadrul Poliției nu se consideră perioadă contributivă.

Reclamanta considerat răspunsul CNAS nr.R-1761/14 din 10 octombrie 2014 nefondat și ilegal, or, aceasta a activat în câmpul muncii neîntrerupt 11 ani și 17 zile în cadrul Poliției și 7 luni în cadrul Procuraturii Generale.

A mai menționat, că potrivit art.2 al Legii privind sistemul public de asigurări sociale, dreptul la asigurări sociale este garantat de stat și se exercită, în condițiile legii, prin sistemul public de asigurări sociale, iar în conformitate cu art.20 alin.(1) al aceleiași Legi, calculul și plata contribuției de asigurări sociale datorate de asigurații angajați cu contract individual de muncă și de angajatorul acestora, se fac lunar de către angajator.

Astfel, Inspectoratul General de Poliție, în calitate de angajator, nu efectuează plăți cu titlu de contribuții în bugetul asigurării sociale de stat, iar potrivit art.29 al Legii privind sistemul public de asigurări sociale nedepunerea contribuției de asigurări sociale de către angajator, nu afectează plata drepturilor cuvenite asiguraților.

Deși, a activat în Procuratură doar 7 luni, CNAS urma să țină cont și de activitatea acesteia din cadrul Poliției, deoarece potrivit art.4 alin.(2) al Legii nr.489-XIV din 08 iulie 1999, în sistemul public de asigurări sociale sunt asigurați obligatoriu prin efectul Legii persoana numită la nivelul autorității executive, iar prin deciziile Curții Supreme de Justiție, pronunțare pe cazuri similare, s-a constatat că angajații Poliției sunt asigurați prin efectul Legii în sistemul public de asigurări sociale.

Rusu Olesea solicită, recunoașterea ilegalității răspunsului CNAS din 10 octombrie 2014 nr. R-1761/14 și a refuzului Procuraturii Generale de a da răspuns, obligarea CNAS și Procuratura Generală la plata indemnizației pentru creșterea copilului lunar a câte 30% din salariu mediu de 5 509,95 lei, pe parcursul a 3 ani de la nașterea copilului de la xxxxx xxxxxx până la 11 aprilie 2017, compensare cheltuielilor de judecată în mărime de 3 000 lei, cu repararea prejudiciului moral în mărime de 10 000 lei. (f.d.4-7 vol.I)

Prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 30 iulie 2015, cererea de chemare în judecată a fost respinsă.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 30 august 2015, Rusu Olesea a contestat-o cu apel solicitând, casarea hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 30 iulie 2015, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă integral.

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 06 aprilie 2016 a admis apelul declarat de Rusu Olesea, a casat hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 30 iulie 2015

și a remis cauza la rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată.

La 27 iunie 2016 Rusu Olesea a depus cerere de concretizare a pretențiilor solicitând, recunoașterea ilegalității răspunsului CNAS din 10 octombrie 2014 nr. R-1761/14, obligarea CNAS la plata indemnizației lunare pentru creșterea copilului minor a câte 30% din salariu mediu de 5 509,95 lei, pe parcursul a 3 ani de la nașterea copilului de la xxxxx xxxxxx până la 11 aprilie 2017, compensare cheltuielilor de judecată în mărime de 3 000 lei și repararea prejudiciului moral în mărime de 10 000 lei. (f.d.157 vol.I)

Rejudecând cauza, Judecătoria Centru, mun. Chișinău prin hotărârea din 04 iulie 2016 a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Rusu Olesea, fiind recunoscut ilegal răspunsul CNAS nr. R-1761/14 din 10 octombrie 2014, și a încasat de la CNAS în beneficiul Olesei Rusu indemnizația lunară pentru creșterea copilului minor a câte 30% din salariul mediu de 5 509,95 lei pe parcursul a 3 ani de la nașterea copilului, începând cu 22 martie 2014 până la 22 aprilie 2017, cheltuielile pentru asistență juridică în sumă de 2 500 lei și a sumei de 500 lei cu titlu de prejudiciu moral. În rest, acțiunea fiind respinsă ca neîntemeiată.

La 12 iulie 2016 CNAS a depus apel nemotivat, iar la 08 noiembrie 2016 a depus apel suplimentar împotriva hotărârii Judecătoria Centru, mun. Chișinău din 04 iulie 2016 solicitând, admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii depusă de Rusu Olesea.

Prin decizia din 26 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de către CNAS, casată hotărârea judecătoria Centru, mun. Chișinău din 04 iulie 2016 și pronunțată o nouă hotărâre, prin care cererea de chemare în judecată a fost respinsă integral.

Invocând dezacordul cu decizia adoptată, la 17 ianuarie 2018 Rusu Olesea a declarat recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 octombrie 2016 cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie menținută hotărârea Judecătoria Centru, mun. Chișinău din 04 iulie 2016.

La 17 ianuarie 2018 Rusu Olesea a depus în adresa Curții Supreme de Justiție, o cerere de sesizare a Curții Constituționale, cu privire la excepția de neconstituționalitate, a prevederilor art.6 alin.(2) al Legii nr.289-XV din 22 iulie 2004 cu prevederile art. 8, 16, 46, 47 din Constituția Republicii Moldova și suspendarea procesului civil în cauză până la examinarea sesizării de către Curtea Constituțională.

În motivarea cererii de sesizare a Curții Constituționale, Rusu Olesea a indicat, că Curtea de Apel Chișinău la emiterea deciziei din 26 octombrie 2017 a aplicat prevederile art. 6 alin. (2) al Legii nr.289-XV din 22 iulie 2004 care sunt contrare cu prevederile art. 8, 16, 46, 47 din Constituția Republicii Moldova.

Rusu Olesea a menționat că cererea cu privire la excepția de neconstituționalitate a depus și la Curtea de Apel Chișinău, însă instanța nu s-a expus asupra acesteia.

Studiind cererea depusă de către Rusu Olesea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că urmează a fi respinsă din următoarele motive.

Conform art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova și art. 4 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională nr. 317-XIII din 13 decembrie 1994 Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și

hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

În conformitate cu art. 12¹ alin. (1) CPC dacă în procesul judecării pricinii se constată că norma de drept ce urmează a fi aplicată sau care a fost deja aplicată este în contradicție cu prevederile Constituției Republicii Moldova, iar controlul constituționalității actului normativ este de competența Curții Constituționale, instanța de judecată formulează o sesizare a Curții Constituționale pe care o transmite prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Curtea Constituțională în pct. 77, 79, 82 și 87 din hotărârea nr. 2 din 09 februarie 2016 a constatat că excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată de către: (1) instanța de judecată din oficiu, care, respectând principiul supremației Constituției, nu este în drept să aplice o normă în privința căreia există incertitudini de constituționalitate; (2) părțile în proces, inclusiv reprezentanții acestora, drepturile și interesele cărora pot fi afectate prin aplicarea unei norme neconstituționale la soluționarea cauzei.

Controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legislatorului însuși, în cazul în care, drepturile sale constituționale sunt încălcate.

Dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect echitabil. Această cale indirectă, care permite cetățenilor accesul la justiția constituțională, oferă, de asemenea, posibilitatea Curții Constituționale în calitatea sa de garant al supremației Constituției, să-și exercite controlul asupra puterii legiuitorului cu privire la respectarea catalogului drepturilor și libertăților fundamentale.

Curtea Constituțională a mai reținut că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ce se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituția; (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Pct. 73 al hotărârii menționate supra indică că, pornind de la natura excepției de neconstituționalitate, ea poate fi ridicată atât asupra actelor în vigoare, cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, cât asupra actelor care nu mai sunt în vigoare, dacă sub imperiul acestora s-au născut raporturi juridice litigioase și este determinată în soluționarea cauzei.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că la caz este vorba de aplicabilitatea prevederilor invocate de către Rusu Olesea (art.6 alin.(2) al Legii nr.289-XV din 22 iulie 2004) și nu de constituționalitate. Mai mult ca atât, Rusu Olesea nu și-a argumentat suficient și nu a desfășurat poziția sa în cerere privind excepția de neconstituționalitate.

În această ordine de idei, Colegiul civil comercial și contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea Olesei Rusu cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate.

În conformitate cu art. 260 alin. (1) lit. e) CPC, instanța judecătorească este obligată să suspende procesul în cazul ridicării excepției de neconstituționalitate.

În speța dedusă judecării, instanța de recurs a considerat că nu este temei legal de a admite cererea Olesei Rusu cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, în mod subsecvent, a considerat că este necesar de a respinge și cererea de suspendare a procesului.

În conformitate cu art. 12¹, art. 269-270 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

D I S P U N E :

Se respinge cererea depusă de Rusu Olesea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și suspendarea procesului.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Iulia Sîrcu

judecători

Galina Stratulat

Iuliana Oprea

Dumitru Mardari

Dumitru Visternicean

